

Møder om Søndagen. Min Opfattelse gaar i den Retning, at, hvor man er om ikke juridisk forpligtet til at møde saa dog moralsk forpligtet dertil, bør saadanne Møder ikke afholdes om Søndagen. Derved siger jeg til, hvad der er nævnt i § 6, og som Følge deraf tror jeg, det vil være meget uheldigt at afholde nærbeslægtede Møder saafom kommunale Valg eller Valg til Rigsdagen, til Kirkeverger, Bestyrelse af Interessentskaber osv., hvor man just ikke kan sige, man er juridisk, men dog moralsk forpligtet til at møde. Saadanne Møder synes mig at burde forbydes om Søndagen. Derimod forekommer det mig at være rigtigt at tillade landsøkonomiske Foredrag, landsøkonomiske Diskussioner, politiske Foredrag og politiske Diskussioner, historiske Foredrag osv. Det forekommer mig, at det burde være tilladt om Søndagen at holde saadanne Forsamlinger, hvor Enhver frivillig kan møde eller lade være efter eget Godtbefindende. — Det ærede Medlem for Ribe (Th. Kruse) har allerede omtalt, at det var uheldigt overfor de smaa Handlende, som kun havde een Butiksdør, at forbyde dem at handle om Søndagen, naar man tillod de store Handlende, som vare saa heldige at have en Bagdør, at drive deres Forretning om Søndagen. Jeg deler fuldkommen denne Betragtning; jeg tror, det er meget uheldigt, og jeg kan ikke indse, at det mere kan genere Folk i deres Gudsdyrkelse, at de, der ville købe Noget, gaa ind ad en Gadedør end at gaa ind ad en Port eller en Bagdør. — Jeg indrømmer, at det foreliggende Lovforslag indeholder nogle Lempelser fremfor den tidligere Forordning desangaaende, men i det Væsentlige, i Principet betragter jeg det blot som en Omfrøining af hele dens Anordning af 1845, som jeg mener for en væsentlig Del er ophævet ved Grundloven. Jeg vilde ønske, at vi i denne Samling maatte naae saa vidt, at det blev os tilladt at holde politiske Møder og andre offentlige Forsamlinger om Søndagen. Det er ikke for mit personlige Vedkommende, jeg ønsker de første, thi for Rigsdagsmænd er det mindre behageligt, men jeg tror, at Velgerbefolkningen meget vilde ønske, at saadanne Møder kunde afholdes om Søndagen (Afbrydelse af Berg). Ja desværre, vor højeste Domstol er kommen til en Fortolkning af Grundloven, som jeg, uagtet jeg høier mig for den, ikke anser i og for sig for heldig eller efter min Opfattelse i Samklang med Grundloven, men jeg er nødt til at høie mig for den. Jeg vil altsaa ønske, at vi maa naae at komme til Enighed og faae et godt Resultat ud af dette Lovforslag.

Sindenburg: Efter at den dømmende Magt har udtalt sig om det Synspunkt, der er reist af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), vilde jeg ikke finde det passende at gaa nærmere ind paa en Bevisførelse med Hensyn til Forholdet imellem Helligdagsanordningen af 1845 og Grundlovens § 88. Heller ikke

tror jeg, det vil lykkes mig at overbevise enten det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds eller nogen af hans Meningsfæller, om jeg end vilde forsøge derpaa, og jeg skal derfor afholde mig fra at omtale de efter min Opfattelse meget mislykkede Forsøg, som ere gjorte paa at anføre enten Scheel eller Ørsted til Støtte for den Mening, som den nævnte ærede Rigsdagsmand har fremsat. Det vil derimod maaste have noget større Virkning, naar jeg her udtaler og derefter tør skride til at bevise, at den Vaastand, der er fremsat om, at Grundlovens § 88 — eller § 93 i Grundloven af 5te Juni; thi disse Paragrafer ere som bekendt enslydende — skulde have medført nogen Forandring i § 11 af Helligdagsanordningen af 1845 og navnlig skulde have ophævet det i denne Paragraf indeholdte Forbud mod offentlige Forsamlinger, — at denne Fortolkning er ganske ny, opfundet af Socialisterne her i Byen og derefter lyft i Ruld og Røjn af den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 2den Valgkreds. I 1853 fremkom der et Forslag til Forandring i Helligdagsanordningen, der blev fremsat af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen). Angaaende dette Forslag blev der nebsat et Udvalg, hvorefter der fandt en Behandling Sted her i Salen, hvor man blandt Andet kom ind paa selve det Retsspørgsmaal, den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 2den Valgkreds har fremdraget, og der var den Gang ikke et eneste Menneske her i Salen, som ansaa det for muligt at opstille en saadan Fortolkning som den, der nu er gjort gjældende af den nævnte ærede Rigsdagsmand og derefter tiltraadt, om end med nogen Modifikation, af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg). Det nebsatte Udvalg omrederede en Bestemmelse i Lovudkastet, som handlede om kommunale Møder, offentlige Forelæsninger og Udstillinger, og derom udtalte Justitsministeren sig under Forhandlingerne, hvis jeg med Formandens Tilslædelse tør oplæse nogle ganske faa Linier, saaledes: „I den af Udvalget foreslaaede § 10 handles om Kommunalnøder, offentlige Forelæsninger, Udstillinger osv.; jeg kan ikke Andet end anse det, som indeholdes i den nugældende Forordnings §§ 11 og 12, hvor det som almindelig Regel udtales, at Forsamlinger og offentlige Møder ikke bør finde Sted om Søndagen, og navnlig ikke under Gudstjenesten, for vigtigt, og en saadan Bestemmelse bør ikke alene gjælde for Rom-

Rettelse.